

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta pilaantuneen maan puhdistamista koskevasta ilmoituksesta

ILMOITUKSEN TEKIJÄ

Etelä-Karjalan Osuuskauppa
PL 27
53101 S-RYHMÄ

Yhteyshenkilö:

Mikko Härkönen

puhelin

010 762 0016

sähköposti

mikko.harkonen@sok.fi

PUHDISTETTAVA KOHDE JA SEN SIJAINTI

Ilmoitus koskee Rautjärven kunnan Simpeleellä sijaitsevaa kohdetta osoitteessa Roihankatu 16, 56800 Simpele.

Kohde sijaitsee kiinteistöjen 689-432-8-64, 689-432-8-69, 689-432-8-99 alueella. Kiinteistöt omistaa Etelä-Karjalan Osuuskauppa.

ILMOITUKSEN VIREILLETULO

Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukainen ilmoitus on saapunut Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen 16.9.2016.

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maan aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä toimittamalla asiasta ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle.

PILAANTUMISTA KOSKEVAT TIEDOT

Tiedot kohdealueesta, sen käytöstä ja kaavoitustilanteesta

Kunnostuskohteessa on harjoitettu polttonesteiden jakelutoimintaa. Kiinteistöllä on toiminut Shell Simpele 1990-luvulle saakka, jonka jälkeen jakelu- ja pesula-

toiminnan päätyttyä on harjoitettu huoltotoimintaa 2000-luvun alkuun saakka. Huoltoasemarakennus sekä jakelutoimintaan liittyvät rakenteet on purettu. Kiinteistö kuuluu Simpeleen asemakaavassa huoltoasemarakennusten korttelialueeseen (LH). Kiinteistön tulevasta käyttömuodosta ei ilmoitushetkellä ole tietoa.

Pilaantumista koskevat tiedot

Kohteen maaperä on tutkittu vuonna 2013. Tehdyissä maaperätutkimuksissa havaittiin, että maaperä on pilaantunut haihtuvilla hiilivedyillä, BTEX-yhdisteillä sekä öljyhiilivedyillä. Pilaantunut maaperä on noin 80 m² alueella. Pilaantuneen maa-aineksen määrän arvioidaan olevan 260 m³ eli noin 430 tonnia.

Maaperätiedot

Tutkimuksen perusteella maaperässä on hiekka-, savi- ja humuskerroksia. Alimmat tutkitut kerrokset olivat savea. Kalliopinta on paikoin lähellä, noin 1,8 metrin syvyydessä. Piha-alue on asfaltoitu lukuun ottamatta puretun rakennuksen aluetta.

Pohja- ja pintavesitiedot

Kunnostuskohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmät luokitellut alueet ovat 800 metriä lounaaseen sijaitseva Änkilä (0568903, 2lk) sekä 1 400 metriä itään sijaitseva Simpele (0558051, 1lk). Maaperäkairauksissa orsivesikerros havaittiin savikerroksen yläpuolella, noin 2 metriä maanpinnasta. Kunnostusalue kuuluu Hiitolanjoen vesistöalueeseen. 500 metrin päässä kunnostuskohteesta lounaaseen on Hiitolanjoki (Kokkolanjoki).

Kohdealueella tehdyt tutkimukset, tutkimustulokset ja aiemmat kunnostukset

Elokuussa 2013 kunnostuskohteen maaperätutkimukset tehtiin raskaalla porakonekairalla. Näytteitä otettiin 11 näytepisteestä metrin välein putkinäytteenottimella. Putkinäytteenottimesta maa-aines poistettiin ämpäriin, josta otettiin 5 – 10 osanäytteen kokoomanäytteitä yhteensä 59 kpl. Jokaisen näytepussin kaasutilasta mitattiin PID-analysaattorilla haihtuvien hiilivetyjen suhteellinen pitoisuus. Kenttähavaintojen perusteella laboratoriossa tutkittiin viidestä näytteestä aromaattiset hiilivedyt: bentseeni, etyylibentseeni, tolueeni ja ksyleeni. Näytteistä tutkittiin myös MTBE- ja TAME-pitoisuudet sekä öljyhiilivetyjakeet C₅ - C₄₀.

Bentseenin kynnysarvopitoisuus ja TEX-yhdisteiden summapitoisuuden kynnysarvo ylittyi yhdessä näytepisteessä sekä öljyhiilivetyjen kokonaispitoisuuden C₁₀ – C₄₀ kynnysarvo ylittyi neljässä pisteessä.

Valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) määritetyt alemmat ohjearvotasot ylittyivät yhdessä tai useammassa pisteessä bentseenin, ksyleenin sekä hiilivetyjakeiden C₅ – C₁₀, C₁₀ – C₂₀ ja C₂₀ – C₄₀ osalta.

Yhdessä näytepisteessä ylittyi valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) määritetty öljyhiilivetyjen C₁₀ – C₄₀ ylempi ohjearvo.

Aiemmista maaperätutkimuksista ja -kunnostuksista ei ole tietoa.

ESITETTY KUNNOSTUSSUUNNITELMA

Puhdistustavoite

Maaperän kunnostuksen tavoitetasoksi esitetään öljyhiilivedyille, bensiinijakeille ja BTEX-yhdisteille valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) määritettyjä alempia ohjearvotasoja.

Puhdistusmenetelmä, kunnostettavan maa-aineksen määrä

Kunnostusmenetelmäksi esitetään massanvaihtoa. Pilaantuneet maa-ainekset poistetaan ja korvataan puhtailla mailla. Kaivetut maa-ainekset toimitetaan haitta-ainepitoisuuksien mukaan lajiteltuina paikkaan, jolla on voimassa oleva ympäristölupa kyseisten maiden vastaanottamiseen.

Maa-ainesten määrän on arvioitu olevan yhteensä noin 260 m³. Näytepisteiden sijoittelua vaikeuttaneen viemärin sijainnin johdosta kaikkia mahdollisia alueita ja pilaantuneisuuden laatua ei päästy tutkimaan täysin tarkasti, joten hiilivetypitoisen maa-aineksen määrä voi alueella olla arvioitua suurempi.

Puhdistustyön suorittaminen, työn valvonta ja aikataulu

Pilaantunut maa-aines kuljetetaan kuorma-autoilla luvanvaraisiin vastaanotto-paikkoihin.

Kunnostustyötä ohjaa ja valvoo paikan päällä ympäristötekniikan valvoja, jonka tehtäviin kuuluvat mm. kenttäänalyysit, pilaantuneen maan lajittelun ohjaus ja kunnostustyön aikainen kirjanpito. Kunnostustyötä ohjataan aistinvaraisen havaintojen ja kenttämittausten perusteella. Noin 10 % näytteistä tutkitaan laboratoriossa, jossa näytteistä analysoidaan BTEX-yhdisteet sekä öljyhiilivetypitoisuudet jakeittain.

Kaivun päätyttyä kaivannosta otetaan jäännöspitoisuusnäytteet, jotka tutkitaan aistinvaraisesti, kenttätestein sekä tarpeellinen määrä myös laboratoriossa. Jos työn aikana todetaan uusia haitta-aineita, rakenteita tai muuta tavallisuudesta poikkeavaa, on valvoja yhteydessä kiinteistön omistajaan ja ympäristölupaviranomaisiin, joiden kanssa päätetään mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Jos työn aikana havaitaan pitoisuuden levinneen myös naapurikiinteistön puolelle, ilmoitetaan asiasta naapurikiinteistön omistajalle, työn tilaajalle sekä ympäristöviranomaisille.

Kohteen kunnostustyöt tehdään marraskuussa 2016. Kunnostuksen arvioidaan kestävän 3 – 5 päivää.

Puhdistamisen ympäristövaikutukset ja ympäristöhaittojen ehkäisy

Pilaantuneen maan kaivu tehdään niin, ettei haitta-ainepitoista maata pääse leviämään muualle ympäristöön. Haittoja estetään mm. peittämällä pilaantuneet maa-ainekset välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana pressuilla. Kuljetuskaluston renkaat puhdistetaan tarvittaessa ennen katualueelle siirtymistä.

Mahdolliset kaivantoon kertyvät vedet käsitellään niiden haitta-ainepitoisuuksien edellyttämällä tavalla.

Kunnostustyö ei aiheuta tavanomaisesta maanrakennustyöstä poikkeavaa melu- ja värinähaittaa.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Lausuntoja ei ole erikseen pyydetty.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamisen ilmoituksen mukaisesti, ellei seuraavissa määräyksissä toisin mainita.

Määräykset

1. Kunnostustöiden aloittamisesta tulee ilmoittaa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ja Imatran seudun ympäristötoimelle. Kunnostustöiden aloitusilmoituksessa tulee olla ympäristötekni- sen valvojan, työn toteuttavan urakoitsijan ja pilaantuneiden maamassojen vastaanottajien tiedot.

2. Ilmoituksessa tarkoitetun toimenpidealueen maaperä on puhdistettava siten, että puhdistuksen jälkeen yhdisteiden haitta-ainepitoisuudet maaperässä eivät ylitä valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) määriteltyjä alempia ohjearvotas- oja.

Mikäli maaperän puhdistuksen yhteydessä tulee esiin haitta-aineita, joita ei ole todettu kunnostuskohteessa tehdyissä ympäristötekni- sissä maaperätutkimuk- sissa, on maaperä puhdistettava näistä haitta-aineista valtioneuvoston asetuk- sen (214/2007) mukaisiin alempiin ohjearvotasoihin.

3. Käsittelyyn toimitettavien ja maaperään jäävien maamassojen haitta-ainepitoisuudet on varmistettava luotettavalla ja edustavalla näytteenotolla ja analysoinnilla.

4. Alueelta poistettavat maat on luokiteltava seuraavasti:

Tavanomaiseksi jätteeksi luokiteltava maa: pilaantunut maa-aines, jonka haitta-ainepitoisuus ylittää alemman ohjearvon, mutta alittaa vaarallisen jätteen raja- arvon.

Vaaralliseksi jätteeksi luokiteltava pilaantunut maa: maa-aines, jonka haitta-ainepitoisuus ylittää vaarallisen jätteen raja- arvon.

Alueelta poistettavat maat on luokiteltava pilaantumattomiksi, jos maa-aineksen haitta-ainepitoisuus alittaa kynnyksarvon.

Alueelta poistettavat maat on luokiteltava maa-aineksiksi, joissa on kohonneita haitta-ainepitoisuuksia, jos maa-aineksen haitta-ainepitoisuus ylittää kynnyksar- von, mutta alittaa alemman ohjearvon.

5. Alueelta poistettavat pilaantuneet maa-ainekset on toimitettava käsiteltäviksi lai- tokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisellä aineella pilaantuneen maan vastaanotto ja käsittely. Pilaantuneen maan kuljetuksista tulee lisäksi laa- tia siirtoasiakirjat, jotka on tehtävä valtioneuvoston asetuksen (179/2012) sää- dösten mukaisesti.

Tavanomaiseksi jätteeksi luokitellut pilaantuneet maat voidaan sijoittaa tavanomaisen jätteen kaatopaikalle, jolle kyseisten pilaantuneiden maiden kaatopaikkakelpoisuus on todettu tai muulle jätteenkäsittelypaikalle, jonne voidaan ympäristöluvan perusteella sijoittaa vastaavaa pilaantunutta maata.

Vaaralliseksi jätteeksi luokitellut pilaantuneet maat tulee toimittaa käsiteltäväksi laitokseen tai muuhun käsittelypaikkaan, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty vastaavan vaarallisen jätteen käsittely.

Maankaatopaikalle saa sijoittaa vain sen ympäristöluvassa määriteltyjä maa-aineksia. Jos luvassa ei ole määritetty sijoitettavalle maa-ainekselle suurimpia sallittuja haitallisten aineiden pitoisuusarvoja, voidaan sinne sijoittaa maita, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat alemmat ohjearvot. Pohjavesialueella sijaitsevalle maankaatopaikalle saa sijoittaa vain maita, joiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä kynnsarvoja.

6. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus, kuljetus ja muut kunnostukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että haitta-aineiden leviäminen ympäristöön on mahdollisimman vähäistä. Työn aikana on huolehdittava, ettei kunnostamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa lähialueilla asuville tai liikkuville ihmisille eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä. Pölyämistä on varauduttava vähentämään esimerkiksi kastelulla. Pilaantuneiden maiden kuormat on peitettävä kuljetuksen aikana. Pilaantunutta maata saa välivarastoida työmaa-alueella vain, mikäli se on tarpeen maiden tarkempaa luokittelua varten, välttämättömien laboratorioanalyysien ajan, tai jos kaivu- tai lastaustekniset syyt sitä edellyttävät. Pilaantuneet maat pitää varastoida tiiviillä alustalla.

Kaivantoihin mahdollisesti kertyvät orsi- tai sadevedet on johdettava asianmukaisesti viemäriin tarvittaessa öljyerottimen kautta tai toimitettava käsiteltäväksi asianomaisen käsittelyluvan omaavaan laitokseen. Viemäriin johtamisesta tulee etukäteen sopia viemärin omistajatahon kanssa.

7. Alueelta on poistettava tavanomainen jäte, romu ja jätteeksi katsottavat rakenteet myös maan pinnan tason alapuolelta kuitenkin ottaen huomioon rakennustekniset seikat.

Jätteet on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Jätteiden käsittelyssä on lisäksi noudatettava Etelä-Karjalan jätelautakunnan jätehuoltomääräyksiä.

8. Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ja Imatran seudun ympäristötoimelle on varattava mahdollisuus kaivantojen tarkastamiseen ennen niiden täyttämistä.

Mikäli kunnostustyön aikana ilmenee kunnostussuunnitelman muutostarpeita tai tässä päätöksessä huomioon ottamattomia, odottamattomia tilanteita, tulee niistä tehdä ilmoitus, jotta Kaakkois-Suomen ELY -keskus voi tarvittaessa antaa lisäohjeita tai määräyksiä puhdistustyön toteuttamisesta, tarkkailusta sekä jatko-toimenpiteistä.

9. Maaperän puhdistustyöstä ja tavoitteiden toteutumisesta tulee tehdä työn päätyttyä loppuraportti, joka on toimitettava Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ja Rautjärven kunnalle kolmen (3) kuukauden kuluessa puhdistustoimenpiteiden päättymisestä.

Loppuraportissa on esitettävä alueelta kaivettujen ja poiskuljetettujen maamassojen ja muiden jätteiden määrä, haitta-ainepitoisuudet, käsittelymenetelmät ja sijoitus-/käsittelypaikka sekä laadunvarmistusmenetelmät, näytepisteiden ja puhdistetun alueen sijainti kartalla, tiedot vesienkäsittelystä, muut tiedot kohteen kunnostuksen toteutuksesta ja arvio tavoitteiden toteutumisesta. Loppuraportista tulee toimittaa valvontaviranomaiselle myös tiivistelmä julkishallinnon sähköistä lomakepalvelua käyttäen (www.suomi.fi, Pilaantuneen maaperän puhdistamisen loppuraporttitiivistelmä YM027).

Loppuraporttiin tulee sisällyttää selvitys jäännöspitoisuuksista. Mikäli puhdistuksessa ei ole päästy asetettuun puhtaustasoon, on loppuraportissa esitettävä maahan jääneen pilaantuneen aineen sijainti kartalla sekä esitettävä arvio maaperään jääneiden haitallisten aineiden aiheuttamista ympäristö- ja terveysriskeistä, maaperän puhdistustarpeesta sekä tarvittaessa ehdotus jälkitarkkailusta.

Perustelut

Päätöksen määräykset on annettu ympäristönsuojelulain 136 §:n nojalla ja ne on katsottu tarpeelliseksi ympäristö- ja terveyshaittojen vähentämiseksi (Määräykset 2 - 7) sekä toiminnan järjestämisen (Määräykset 4 - 7) ja valvonnan (Määräykset 1,3, 8 ja 9) kannalta.

Pilaantuneen maaperän kunnostustavoitteiden asettelussa on otettava huomioon pilaantuneen alueen ja sen ympäristön nykyinen tai tuleva käyttö sekä terveydelle tai ympäristölle mahdollisesti aiheutuva vaara tai haitta. Ilmoituksen mukaista periaatetta kunnostustavoitteen määrittelyssä voidaan pitää riittävänä.

Jätteen kaatopaikkakelpoisuus osoitetaan kaatopaikoista annetun valtioneuvoston päätöksen (861/1997, muutos 202/2006) mukaisesti, kriteereinä mm. liukoisuusraja-arvot ja orgaanisten yhdisteiden pitoisuus (Määräys 4). Alemman ohjearvotason alittavien maa-ainesjätteiden osalta kaatopaikkakelpoisuus voidaan osoittaa pilaantuneisuustutkimuksissa saatujen haitta-ainepitoisuuksien perusteella.

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan pilaantuneen maa-aineksen siirroista on laadittava siirtoasiakirja. Jätteen haltijan tai vastaanottajan on säilytettävä allekirjoittamansa siirtoasiakirja tai sen jäljennös kolmen vuoden ajan allekirjoituksesta. (Määräys 5)

Jätelain mukaan kunta voi antaa paikallisia yleisiä määräyksiä mm. jätteen luokittelusta ja käsittelystä. Tästä syystä muun kuin pilaantuneen maa-ainesjätteen asianmukainen käsittely edellyttää, että jätteen käsittelyssä noudatetaan Etelä-Karjalan jätelautakunnan jätehuoltomääräyksiä. (Määräys 7)

Ilmoituksen käsittelyyn sovelletaan ympäristönsuojelulakia (527/2014) ja ympäristönsuojeluasetusta (713/2014). Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaan pilaantuneen maaperän puhdistukseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle ELY-keskukselle, kun puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttyä puhdistusmenetelmää, eikä toiminnasta aiheudu ympäristön muuta pilaantumista. Nyt kysymyksessä olevat puhdistustoimenpiteet tehdään hyväksyttyjä menetelmiä käyttäen, eikä toimenpiteistä aiheudu ympäristön muuta pilaantumista.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2016 (1731/2015)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta (202/2006)

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Valtioneuvoston päätös kaatopaikoista (861/1997)

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Päätöksestä peritään suoritemaksua valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2016 (1731/2015) mukaisesti. Sen mukaan pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä peritään maksua 55 €/h. Ilmoituksen käsittelyyn käytetyn tuntimäärän, 10 h, mukaan maksua kertyy 550 €. Maksu peritään erillisellä laskulla.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Kaakkois-Suomen ELY-keskus tiedottaa tästä päätöksestä ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti. Tieto päätöksestä julkaistaan Rautjärven kunnan ilmoitustaululla.

MUUTOKSEN HAKU

Tähän päätökseen ja maksua koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. (YSL 190 ja 191 §). Valitusosoitus on liitteenä.

Ympäristövastuuyksikön
päällikön sijainen,
ylitarkastaja

Juha Rantala

Ympäristöinsinööri

Timo Laine

JAKELU**Päätös saantitodistuksella ilmoittajalle**

Etelä-Karjalan Osuuskauppa
PL 27
53101 S-RYHMÄ

Tiedoksi

Rautjärven kunnanhallitus
Imatran seudun ympäristölautakunta
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)
FCG Suunnittelu ja Tekniikka/Päivi Turtia

LIITTEET Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta kirjallisella valituksella Vaasan hallinto-oikeudelta.

Valitusajka

Päätös on annettu julkipanon jälkeen 12.10.2016. Valitusajka on 30 päivää päätöksen antopäivästä, sitä määräaikaan lukematta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusajka jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Tämän päätöksen valitusajan viimeinen päivä on 11.11.2016.

Valituksen toimittaminen

Valitus on jätettävä Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon:

käyntiosoite	Korsholmanpuistikko 43, 65100 VAASA
postiosoite	PL 204, 65101 VAASA
puhelin	029 56 42611
telekopio	029 56 42760
aukioloaika	klo 8.00 - 16.15
sähköposti	vaasa.hao@oikeus.fi

Valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Lähettäjän vastuulla asiakirjat saadaan lähettää myös postitse tai lähetin välityksellä. Asiakirjat on jätettävä postiin niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan ja viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- muutos, joka päätökseen vaaditaan tehtäväksi sekä
- muutosvaatimuksen perustelut

Valittajan, hänen laillisen edustajansa tai asiamiehensä on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

1. päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
2. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi; jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään Vaasan hallinto-oikeudessa muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksuna 250 euroa.